

พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน-ไทย-อังกฤษ) (2)

วิลาวัลย์ จึงประเสริฐ*

ทัศนีย์ ฮาซาโนะ*

เย็นจิตร เตชะดำรงสิน*

หมวด d

大补大泻 (dà bǔ dà xiè) : 手法较重，刺激量较大的针刺补泻操作方法。

ต้าบูต้าเซี่ย : การกระตุ้นเข็มแบบบำรุงและระบายอย่างแรง วิธีกระตุ้นเข็มโดยใช้ทั้งเทคนิคการเสริมบำรุงและระบายอย่างแรง
great supplementation and drainage : supplementation and drainage performed by forceful manipulations with stronger stimulation.

大肠传化糟粕 (dà cháng chuán huà zāo pò) : 大肠将糟粕经过燥化变成粪便，并传导排出体外。

ต้าฉางฉวนชว้าจาวฟ้อ : การลำเลียงกากอาหารของลำไส้ใหญ่ ลำไส้ใหญ่ทำให้กากอาหารแห้งกลายเป็นอุจจาระและขับถ่ายออกไป
dregs formation and transportation of large intestine : the large intestine dries the dregs into the stool and transports it out of body.

大肠湿热证 (dà cháng shī rè zhèng) : 大肠湿热，传导失司，表现以腹痛泄泻、便稠秽臭、下痢脓血、肛门灼热、舌红苔黄腻、脉滑数等为主的证候。

ต้าฉางชื้อเร่อเจิ้ง : กลุ่มอาการลำไส้ใหญ่อ่อนชื้น กลุ่มอาการที่เกิดจากลำไส้ใหญ่มีภาวะอ่อนชื้น ทำให้การส่งผ่านกากอาหารเสียไป มีอาการแสดง คือ ปวดท้อง ท้องเสีย อุจจาระเหนียวมีกลิ่นเหม็น ถ่ายบิดเป็นมูกเลือด แสบร้อนที่ปากทวารหนัก ลิ้นแดงมีฝ้าเหลืองเหนียว ซีฟจรลื่นและเร็ว

large intestinal dampness-heat syndrome/pattern : a syndrome/ pattern arising when dampness-heat in

the large intestine impedes its function of transmission, usually manifested by abdominal pain, diarrhea, discharge of thick, stinking, purulent or bloody stool, burning sensation of anus, red tongue with yellow and slimy coating, and rapid slippery pulse.

大肠液亏证 (dà cháng yè kuī zhèng) : 津液亏损，肠失濡润，表现以大便燥结、排便困难、舌干少津、脉弦细等为主的证候。

ต้าฉางเย่คฺยเจิ้ง : กลุ่มอาการลำไส้ใหญ่ขาดสารน้ำ กลุ่มอาการที่เกิดจากการขาดสารน้ำมาหล่อเลี้ยงลำไส้ใหญ่ มีอาการแสดงคือ อุจจาระแห้งแข็ง ถ่ายยาก ปากแห้งลิ้นแห้ง ซีฟจรตึงและเล็ก

large intestinal fluid deficiency syndrome/pattern : a syndrome/ pattern arising when deficient fluid fails to nourish the large intestine, usually manifested by constipation, difficulty in defecation, dry mouth with scanty fluid, and string-like and choppy pulse.

大肠主津 (dà cháng zhǔ jīn) : 大肠在传导糟粕的同时，能吸收其中多余的水液。

ต้าฉางจูจิ้น : ลำไส้ใหญ่กำกับการสร้างจิ้น โดยขณะที่ลำไส้ใหญ่ลำเลียงกากของเสียอยู่นั้นจะดูดซึมน้ำส่วนที่เกิน

large intestine governing fluid : at the same time of transporting dregs, the large intestine can absorb the extra water.

代脉 (dài mài) : 脉来一止，止有定数，良久方还的脉象。

*กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ได้ม่าย : ชีพจรเต้นช้า มีจังหวะหยุดแน่นอน ลักษณะชีพจรที่มีการหยุดเป็นช่วงยาว ๆ มีจังหวะคงที่ในขณะที่เต้นช้า
intermittent pulse : a slow pulse, pausing at regular intervals and restoring after long suspension

带脉 (dài mài) : 起于季肋, 斜向下行到带脉穴、五枢穴、维道穴, 横行腰腹, 绕身一周。

ได้ม่าย : เส้นลมปราณใต้ เริ่มต้นจากชายโครง ผ่านเฉียงลงมา ด้านหน้าผ่านจุดใต้ม่าย จุดอุชู จุดเหว่ยตัว อ้อมผ่านรอบเอว คล้ายเข็มขัด

belt vessel : it begins from hypochondria, and goes downward obliquely to *dai mai xue*, *wu shu xue* and *wei dao xue* to travel around the waist like a belt.

丹毒 (dān dú) : 皮肤突然变红, 色如涂丹的表现。

ต้นตุ้ : โรคไฟลามทุ่ง มีลักษณะผิวหนังเปลี่ยนเป็นสีแดงเหมือนท้าวตอย่างกะทันหัน

erysipelas : a condition marked by suddenly red-dened skin like being powdered with rouge.

单方 (dān fāng) : 用单味药或简单的药味组成的方剂。

ต้นฟาง : ตำรับยาเดี่ยว ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยานิดเดียวหรือตัวยาง่าย ๆ

simple formula : a formula composed of single or simple medicinal.

单手进针法 (dān shǒu jìn zhēn fǎ) : 单用刺手持针刺入腧穴的进针法。

ต้นโสร่งเงินเงินฝ้า : วิธีแทงเข็มด้วยมือเดียว การแทงเข็มโดยใช้มือเพียงข้างเดียว

single-handed needle insertion : a needle insertion method that inserts the needle into acupoint using needling hand only.

丹田 (dān tián) : 人体部位名。道教称人体有三丹田：在两眉间者为上丹田，在心下者为中丹田，在脐下者为下丹田。另，丹田也是针灸穴位名，腹部脐下的阴交、气海、石门、关元四个穴位都别称“丹田”。

ต้นเทียน : ตำแหน่งต้นเทียน ชื่อตำแหน่งบนร่างกายบริเวณท้องน้อยใต้สะดือ 3 ชุน โดยในลัทธิเต๋าได้กำหนดตำแหน่งต้นเทียนในร่างกายไว้ 3 แห่ง ได้แก่ ต้นเทียนบนอยู่บริเวณหว่างคิ้ว ต้นเทียน กลางอยู่บริเวณใต้หัวใจ และต้นเทียนล่างอยู่บริเวณใต้สะดือ ในส่วนของกรรมฝังเข็ม-รมยา ต้นเทียนเป็นชื่อเรียกรวมของจุดฝังเข็มที่อยู่บริเวณใต้สะดือ ได้แก่ จุดอินเจียว (CV 7) ชีไห่ (CV 6) ลือเหมิน (CV 5) และ กวนเหวียน (CV 4)

cinnabar field : a name used to describe certain parts of the body. Taoism holds that there are three cinnabar fields: the upper cinnabar field – the region between the eyebrows, the middle cinnabar field –

the region inferior to the heart; and the lower cinnabar field – the region inferior to the umbilicus. In addition, it's also a name for acupoint. acupoints *yīn jiāo* (CV 7), *qì hǎi* (CV 6), *shí mén* (CV 5), and *guān yuán* (CV 4) are named as *dān tián* alternatively.

单行 (dān xíng) : 单用一味药治病。

ต้นสิง : ตัวยาเดี่ยว การใช้ตัวยานิดเดียวในการรักษาโรค

single application : using single herb to treat disease.

丹药 (dān yào) : 用汞及某些矿物药, 在高温条件下经烧炼制成的不同结晶形状的无机化合物。

ต้นเย่า : ยาเม็ดเล็ก, เพลเลต ยาเตรียมของสารประกอบอนินทรีย์ในรูปผลึกต่าง ๆ ได้จากการนำปรอทหรือแร่ธาตุ

บางชนิดมาทำการหลอมภายใต้อุณหภูมิสูง

pellet : inorganic compound with various crystallized shapes made by clinkering mercury or other mineral medicines under high temperature.

胆为中清之腑 (dǎn wéi zhōng qīng zhī fǔ) : 胆具有贮存胆汁的生理功能。

ด้านเหว่ยจิงจื่อฝู่ : ถุงน้ำดีเป็นอวัยวะที่ใส่สะสมธาตุพิษที่หน้าท่างสรีรวิทยาของถุงน้ำดีคือการเก็บน้ำดี

gallbladder as fu-viscera with clear juice : the physiological function of the gallbladder in storing bile.

胆为中正之官 (dǎn wéi zhōng zhèng zhī guān) : 胆在决断事物时具有不偏不倚的特点。

ด้านเหว่ยจิงจื่อกวน : ถุงน้ำดีดูจรรยาบรรณที่เที่ยงตรงเนื่องจากถุงน้ำดีมีจุดเด่นในด้านการตัดสินใจที่ไม่เอนเอียง

gallbladder as fu-viscera with decisive character : the gallbladder is characterized with non-deviation judgment.

胆郁痰扰证 (dǎn yù tán rǎo zhèng) : 痰热内扰, 胆郁失宣, 表现以胆怯惊悸、烦躁失眠、眩晕呕恶、苔白腻。脉弦等为主的证候。

ด้านยู่ถันเหว่ยเจิ้ง : กลุ่มอาการซึ่งของถุงน้ำดีติดขัดจากเสมหะรบกวน เป็นกลุ่มอาการที่เกิดจากเสมหะร้อนภายในรบกวนซึ่งของถุงน้ำดี มีอาการแสดงออกคือ ตกใจขวัญอ่อน กระสับกระส่าย นอนไม่หลับ วิงเวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ฝ้าลิ้นขาวเหนียว ชีพจรตั้ง

depressed gallbladder with harassing phlegm syndrome/pattern : a syndrome/ pattern arising when endogenous disturbance of phlegm heat makes depressed gallbladder fail to disperse, usually manifested by timidity, susceptibility to fright, restlessness, insomnia, dizziness, nausea, vomiting, white slimy tongue coating, and string-like pulse.

胆主决断 (dǎn zhǔ jué duàn) : 胆在精神意识思维活动中, 具有判断事物、做出决定的作用。

ด้านจู่จู่เหวียด่วน : ฤกษ์น้ำดีก็กำกับการตัดตัดสินใจ ในสภาวะที่มีการพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจแล้วจะเป็นบทบาทของฤกษ์น้ำดี

gallbladder governing decision-making : in the mental-psychological activities, the gallbladder functions in the judgment and decision-making.

淡白舌 (dàn bái shé) : 舌体颜色浅淡, 白色偏多红色偏少的舌象。

ต้นไม่เสอ : ลิ้นขาวซีด ตัวลิ้นมีสีซีดกว่าปกติ เป็นลักษณะของสีลิ้นที่มีสีขาวมากกว่าสีแดง

pale tongue : a tongue less red than normal and incline to have more white than red in color.

但寒不热 (dàn hán bú rè) : 病人只感觉寒冷, 不感觉发热的表现。

ต้นหนาวไม่ร้อน : รู้สึกหนาวแต่ไม่มีไข้ การที่ผู้ป่วยรู้สึกหนาวเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีไข้

chills without fever : the patient's subjective sensation of cold with no fever.

淡红舌 (dàn hóng shé) : 舌体颜色淡红润泽、白中透红的舌象。

ต้นหงเสอ : ลิ้นสีแดงอ่อน ตัวลิ้นมีสีแดงอ่อนและมีความชื้น

pale red tongue : a moist tongue pale red and white touch with red in color.

但热不寒 (dàn rè bù hán) : 病人只觉发热, 不觉寒冷的表现。

ต้นร้อนไม่หนาว : รู้สึกมีไข้แต่ไม่หนาว การที่ผู้ป่วยรู้สึกร้อนเพียงอย่างเดียวโดยไม่รู้สึกรับหนาว

fever without chills : the patient's subjective sensation of fever with no feeling of cold.

导引 (dǎo yǐn) : 按照一定规律和方法进行的肢体运动与呼吸吐纳相结合的防病保健方法。

เต้าอิน : การออกกำลังกายแบบเต้า วิธีหนึ่งในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยใช้ท่วงท่าการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับการหายใจ บนพื้นฐานของหลักการและวิธีปฏิบัติที่แน่นอน

conduction exercise : a method that promotes health and prevents diseases by combining the special physical movements and breathing exercises based on certain principles and methods.

道地药材 (dào dì yào cái) : 特定产地的特定品种, 且质量、疗效优良的中药材。

เต้าดีเย้าไฉ : สมุนไพรเฉพาะพื้นที่ปลูกได้เฉพาะถิ่น สมุนไพรที่มีคุณภาพและให้ผลการรักษาดีจากแหล่งปลูกที่เป็นต้นกำเนิด

authentic medicinal : genuine medicinal herbs produced at the original place with good quality and therapeutic effects.

盗汗 (dào hàn) : 入睡后汗出, 醒时汗止的表现。

เต้าฮั่น : เหงื่อลักออก เหงื่อออกระหว่างนอนหลับ ตื่นแล้วไม่มีเหงื่อ

night sweating : sweating during sleep that ceases on awakening.

得气 (dé qì) : 患者对针刺产生的经气感应, 有酸、麻、胀、重或触电样等感觉; 或者行针者有针下沉紧的感觉。

เต๋อชี่ : การได้ชี่ อาการหรือความรู้สึกของผู้ป่วยที่เกิดจากการกระตุ้นชี่ในเส้นลมปราณด้วยการฝังเข็ม เช่น ปวด ชา ฟองตึงหนึ่ก หรือแม้แต่รู้สึกเหมือนถูกไฟฟ้าดูด ในส่วนของแพทย์ที่ฝังเข็มจะรู้สึกตึงแน่นรอบ ๆ เข็ม

obtaining qi : refers to the patient's meridian qi irritabilities induced by puncturing, such as sourness, numbness, distension and heaviness, or even sensation likes an electric shock; or the practitioner's feeling of tenseness around the needle.

得神 (dé shén) : 精气充足, 神气旺盛的表现。

เต๋อเสิน : มีเสิน การแสดงออกถึงภาวะจิงชี่บริบูรณ์ ดูสดชื่น ผ่องใส

presence of vitality : the state marked by exuberant essential qi and high spiritual qi.

灯火灸 (dēng huǒ jiǔ) : 用灯心草蘸油燃火在施术部位直接点灼的灸法。

เต็งหัวจิว : การรมยาโดยใช้เส้ทญ่าปล้อง การรมยารวมวิธีหนึ่ง โดยใช้เส้ทญ่าปล้อง (เต็งจีนฉ่า) ชุบน้ำมันพืช จุดไฟนำไปจี้โดยตรงที่ผิวหนัง

juncibustion : moxibustion performed by applying a direct quick momentary touch to the treated site with a piece of ignited oiled rush.

地图舌 (dì tú shé) : 舌苔不规则地大片剥落, 边缘厚苔界限清楚, 形似地图的舌象。

ตี้ถูเสอ : ฝ้าบนลิ้นมีลักษณะเหมือนแผนที่ ฝ้าที่ลอกหลุดจะเป็นแผ่นใหญ่ขนาดไม่แน่นอน แต่เห็นขอบชัดเจนเหมือนกับแผนที่

geographical tongue : a tongue with irregular shedding of the coating and distinct demarcation between the shed and unshed areas, shaped as a map.

点刺法 (diǎn cì fǎ) : 用锋利的针, 在人体皮肤表面或关节周围、脊椎两旁, 快速浅刺出血的针刺方法。

เตี้ยนชื้อฝ่า : วิธีแทงเข็มตื้น การแทงเข็มวิธีหนึ่ง โดยใช้เข็มที่คมจิ้มตื้น ๆ ที่ผิวหนังอย่างรวดเร็ว เพื่อทำให้เกิดเลือดออก มักทำบริเวณรอบข้อ หรือข้างกระดูกสันหลัง

pricking method : a needling method that pricks rapidly and shallowly on the surface, around the

joints, or lateral to the spine with sharp needle to cause bleeding.

电热针 (diàn rè zhēn) : 利用电流产生热效应以代替温针和火针的针灸仪器。

เตียนร่อเจิน : เครื่องทำให้เข็มร้อนด้วยไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่งที่ใช้ร่วมกับการฝังเข็ม ทำหน้าที่ให้ความร้อนแก่เข็มด้วยไฟฟ้า แทนการทำเข็มอุ่นหรือเข็มไฟ

electro-thermic needle : an acupuncture device provides heating effect by electricity instead of warming needling and fire needling.

点穴法 (diǎn xué fǎ) : 手指着力于某一穴位，逐渐加力下压的一种以指代针的手法。

เตียนเซวี่ฝ่า : การกดจุดฝังเข็ม ทำการกดแบบหนึ่ง ที่ใช้นิ้วมือกดตรงจุดฝังเข็มแทนการใช้เข็ม โดยการค่อย ๆ เพิ่มแรงกด คล้ายการแทงเข็ม

finger pointing manipulation : a manipulation that presses a certain point steadily with finger instead of needle.

电针疗法 (diàn zhēn liáo fǎ) : 在刺入人体腧穴的毫针上，用电针机通以微量低频脉冲电流，将电流刺激和针刺结合起来治疗疾病的治疗方法。

เตียนเจินเหลี่ยฝ่า : การรักษาโดยการกระตุ้นเข็มด้วยไฟฟ้า การรักษาที่ใช้การฝังเข็มร่วมกับการกระตุ้นเข็มด้วยไฟฟ้า โดยปล่อยกระแสไฟฟ้าด้วยความถี่และความแรงต่ำผ่านเข็มที่ฝังไว้

electro-acupuncture therapy : a therapy that combines acupuncture with electrical stimulation by electrifying the inserted filiform needles with low frequency pulse current produced by electro-acupuncture device.

电针仪 (diàn zhēn yí) : 可以输出电流，利用电刺激代替手法刺激的一种仪器。

เตียนเจินอี : เครื่องกระตุ้นเข็มไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่งที่ปล่อยกระแสไฟฟ้าเพื่อการกระตุ้นเข็มแทนการกระตุ้นด้วยมือ

electro-acupuncture device : a device that can output electricity to work as electrical stimulation instead of manipulations.

疔 (dīng) : 患部形小如粟，根深如钉，麻木发痒，顶白疼痛的疾病。

ติง : ฝีหัวลิ่ว ฝีชนิดหนึ่ง ขนาดเล็กเหมือนเม็ดข้าวสาร ยอดแหลมสีขาว รากฝังลึกจุดจะงูที่ตอกไว้ มีอาการปวด ชาและคัน

boil : the disease that marked by small and deep-rooted affected part of the body with numb and itching sensation and pain on the white boil top.

酞剂 (dīng jì) : 中药用规定浓度的乙醇提取或溶而制成的澄清液体剂型。

ติงจี : ยาทิงเจอร์ รูปแบบยาเตรียมที่เป็นของเหลวใส ได้จากการ

ละลายหรือสกัดยาจีนด้วยเอทานอลในความเข้มข้นที่กำหนด

tincture : a clear liquid preparation made by dissolving or extracting Chinese medicinal with ethanol of approved concentration.

錠剂 (dìng jì) : 中药细粉与适宜黏合剂 (或利用药材本身的黏性) 制成规定形状的固体剂型。

ติงจี : ยาอม รูปแบบยาเตรียมที่ได้จากการนำยาจีนที่บดเป็นผงละเอียดมาผสมกับสารยึดเกาะ (หรือใช้ความเหนียวของตัวยาเอง) มาเตรียมเป็นของแข็งในรูปแบบที่กำหนด

lozeng : a solid preparation form in a certain shape made by processing the powdered Chinese medicinal with proper adhesive (or by using the adhesiveness of medicinal itself).

动留针法 (dòng liú zhēn fǎ) : 留针状态下间断施以手法，行针后复留针。

ติงหลิวเจินฝ่า : การคาเข็มร่วมกับกระตุ้นเข็มเป็นระยะ ในระหว่างการคาเข็ม ให้ทำการกระตุ้นเข็มเป็นช่วง ๆ

needle retention with intermittent manipulations : manipulates intermittently with retaining needle and retain needle after the manipulations.

抖法 (dǒu fǎ) : 用双手或单手握住患者肢体远端，做小幅度的上下连续颤动，使关节产生疏松感的手法。

ไต่ฝ่า : การเขย่า หรือการสะบัด ทำขนาดแบบหนึ่ง ที่ช่วยผ่อนคลายข้อต่อที่ยึดติด โดยการจับที่ส่วนปลายของแขนขาที่มีปัญหาด้วยสองมือหรือมือเดียว แล้วเขย่าขึ้นและลงในระยะเล็กน้อยอย่างต่อเนื่อง คล้ายการสะบัดผ้าหรือเชือก

shaking manipulation : a manipulation that loosens the joints by holding the distal part of the diseased limb with two hands or single hand, and shaking up and down continually at a small amplitude.

督脉 (dū mài) : 起于胞中，下出会阴，沿脊柱里边直向上行，至项后风府穴处进入颅内，络脑，并由项沿头部正中，上行颠顶，沿前额正中，鼻柱正中，至上唇系带处。

ดูม่าย : เส้นลมปราณดู โดยเริ่มต้นจากมดลูกในสตรีเพศและช่องท้องน้อยในบุรุษเพศ แล้วผ่านออกมาบริเวณฝีเย็บ ผ่านไปทางด้านหลังขึ้นไปตามแนวกระดูกสันหลังสู่ศีรษะ และเชื่อมต่อสมองที่จุดเพิงฝู (GV 16) จากนั้นผ่านต่อไปตามแนวเส้นกึ่งกลางศีรษะ ผ่านยอดกระดูกหม่อม หน้าผาก สันจมูก ไปสิ้นสุดที่สายรั้งระหว่างริมฝีปากบนกับเหงือก

governor vessel (gv) : it begins from the uterus in women and lower abdomen in men and coming out from the perineum, it goes upward straightly in the spinal until to the brain at *feng fu* (GV 16) and connect with brain, it continues to go upward to the vertex around the middle line of the head and reaches to the upper frenum labiorum along with the middle

part of the forehead and bridge of the nose.

毒性 (dú xìng) : 药物作用对人体的损害性。

ดูซิง : ความเป็นพิษของยาต่อร่างกาย

toxicity : damaging of drug to body.

短缩舌 (duǎn suō shé) : 舌体卷短、紧缩，不能伸长的舌象。

ต่วนซวอเสอ : ลิ้นสั้นหดรั้ง ตัวลิ้นหดม้วนรั้งอยู่ ทำให้แลบยาว ออกมาไม่ได้

contracted tongue : a tongue that cannot be fully extended from the mouth and appears to be contracted.

煅法 (duàn fǎ) : 将药物直接放于适当的耐火容器内煅烧的一种方法。

ต่วนฝ่า : การระตุ โดยนำตัวยาวงบนภาชนะที่มีความร้อน แล้วใช้ความร้อนเผาตัวยา

calcine method : an approach to burn the medicinal directly in a fire-resistant container.

兑入 (duì rù) : 另煎或烩化所取的药汁与其他煎煮液混匀后同服的方法。

ต๋วยรู่ : การผสมยาให้เข้ากัน โดยนำน้ำยาที่แยกต้มหรือยาที่ซงละลายแล้วมาผสมกับยาอื่น ๆ รับประทาน

mix : mix the medical liquid gained by decocting separately or melting with the decoction of other medicinals before taking.

对症取穴 (duì zhèng qǔ xuè) : 针对病人的症状选取相对应的腧穴。

ต๋วยเจ็งจื่อเซวี่ : การเลือกใช้จุดตามอาการ วิธีการเลือกจุดฝังเข็มแบบหนึ่ง โดยเลือกใช้จุดที่มีผลในการรักษาตามอาการของผู้ป่วย

symptomatic point selection : a method that selects points according to the symptoms of the patient.

对症治疗 (duì zhèng zhì liáo) : 针对病人的具体症状施以治疗。

ต๋วยเจ็งจื่อเหลียว : การรักษาตามอาการ การรักษาผู้ป่วยตามอาการที่ปรากฏ

symptom-centered treatment : treatment targeting at specific symptoms of the patient.

顿服 (dùn fú) : 药物一次服用。

ต๋ันฝู่ : การรับประทานยาในหนึ่งวันให้หมดในครั้งเดียว

take in one single dose : to be taken all in one single dose.

顿咳 (dùn ké) : 咳声短促，阵阵发作，连续不断，咳后有鸡鸣样回声的表现。

ต๋ันเขอ : ไอกรน เสียงไอสั้น กระชั้นเป็นพัก ๆ ต่อเนื่องไม่หยุด

หลังเสียงไอจะมีเสียงสะท้อนกลับเหมือนเสียงร้องของไก่

whooping cough : paroxysmal onset of quick and short cough, followed by a long shrill and whooping inspiration.

多经取穴 (duō jīng qǔ xuè) : 在多条经脉上选取腧穴。

ต๋วงจิงจื่อเซวี่ : การเลือกใช้จุดฝังเข็มบนเส้นลมปราณหลายเส้น

point selection from multiple meridians : a method that selects points from a couple of meridians.

หมวด e

呃逆 (è nì) : 气从咽喉上冲，发出声短而频，呃呃作响的冲击声。

เอ่อหนี : สะอึก เสียงของลมออกจากลำคอที่พุ่งขึ้นเป็นระลอกสั้น ๆ และถี่

hiccup : upward reversion of stomach *qi* with an involuntary movement of the diaphragm, causing a characteristic sound.

恶色 (è sè) : 病人面色异常，枯槁晦暗。

เอ่อเซอ : สีหน้าที่บ่งบอกอาการเจ็บป่วยที่รุนแรง ผู้ป่วยที่สีหน้าผิดปกติหมองคล้ำอับเฉา

malign complexion : abnormal, withered, and gloomy complexion of the patient.

耳聋 (ěr lóng) : 听力减退，甚至听觉丧失的表现。

เอ่อร์หลง : หูหนวก การได้ยินเสียงลดลง หรือสูญเสียการได้ยินโดยสิ้นเชิง

deafness : degeneration or complete loss of the sense of hearing.

耳轮枯槁 (ěr lún kū gǎo) : 耳轮干枯萎缩的表现。

เอ่อร์หลุนคูเก่า : ขอบหูเหี่ยวแห้ง ลักษณะวงใบหูฝ่อลีบและเหี่ยวแห้ง

withered helix : a condition marked by withered and atrophic helix.

耳鸣 (ěr míng) : 自觉耳内鸣响的表现。

เอ่อร์หมิง : มีเสียงดังในหู ความรู้สึกว่ามีเสียงดังอยู่ตลอดเวลา

tinnitus : subjective sensation of ringing in the ear.

耳压疗法 (ěr yā liáo fǎ) : 用胶布将中药王不留行籽等圆形小粒贴压于耳穴表面，在耳廓上按压以治疗疾病的方法。

เอ่อร์ยาเหลียวฝ่า : วิธีการรักษาโดยการกดจุดที่ใบหู การรักษาโรควิธีหนึ่ง โดยใช้เมล็ดหัวขี้เหล็ก (สมุนไพรชนิดหนึ่ง) ติดที่

จุดบนใบหู แล้วปิดทับด้วยเทปขาว

auricular pressing therapy : a method that treats disease by pressing the seeds of *wáng bù liú xíng* (vaccaria seeds) which stick on auricular acupoints with rubberized fabric.

耳针疗法 (ěr zhēn liáo fǎ) : 以毫针、皮内针、艾灸、激光照射等，刺激耳廓特定腧穴以防治疾病的方法。

เออร์เจินเหลียวฟา : การฝังเข็มที่ใบหู วิธีการป้องกันและรักษาโรคโดยการกระตุ้นจุดเฉพาะบริเวณใบหู การกระตุ้นจุดใบหูมีหลายอย่าง ได้แก่ เข็มบาง เข็มสอดผิวหนัง การรมยา การใช้เลเซอร์ หรือวิธีการอื่น ๆ

ear acupuncture therapy : a method that prevents and treats disease by stimulating certain auricular points with filiform needles, intradermal needles, moxibustion, laser radiation and other apparatus.

หมวด f

发酵法 (fā jiào fǎ) : 经净制或处理后的药物，在一定的温度和湿度条件下，由于霉菌和酶的催化分解作用，使药物发泡、生衣的方法。

ฟาเจียวฟา : การหมักเพื่อให้เกิดฟองฟู โดยนำตัวยาที่ล้างสะอาดหรือผ่านกระบวนการแปรูปเบื้องต้นแล้ว ภายใต้อุณหภูมิและความชื้นที่เหมาะสม ใช้เชื้อรา หรือ เอนไซม์เร่งรัดในกระบวนการหมัก ทำให้ตัวยาเกิดฟองฟูขึ้นมา

fermenting method : an approach to foam and mildew the cleaned or processed medicinal via the catalytic decomposition of mould and enzyme with proper temperature and humidity.

发热 (fā rè) : 病人体温升高，或体温正常，全身或局部感觉发热的表现。

ฟาเร่อ : รู้สึกร้อน หรือมีไข้ ภาวะที่อุณหภูมิในร่างกายผู้ป่วยสูงกว่าปกติ หรืออุณหภูมิร่างกายปกติแต่รู้สึกตัวร้อน หรือรู้สึกร้อนเฉพาะบางตำแหน่ง

fever : elevation of the patient's body temperature above the normal, or normal body temperature but with subjective sensation of feverishness all over body or in the local parts of the body.

发芽法 (fā yá fǎ) : 将净选后的新鲜成熟的果实或种子，在一定的温度或湿度条件下，促使萌发幼芽的方法。

ฟาหย่าฟา : การกระตุ้นให้ผลแก่หรือเมล็ดเกิดการแตกหน่ออ่อน โดยนำผลแก่สดหรือเมล็ดที่ทำความสะอาดแล้ว ภายใต้อุณหภูมิและความชื้นที่เหมาะสม กระตุ้นให้เกิดการแตกหน่ออ่อน

sprouting method : an approach to promote the

cleaned and selected fresh matured fruit or seed to sprout under proper temperature or humidity.

反关脉 (fǎn guān mài) : 脉搏跳动出现在寸口手腕背侧的脉象，属生理变异现象。

ฝ่ากวนมาย :ชีพจรไม่อยู่ที่ตำแหน่ง กลับไปอยู่ที่หลังมือ ชีพจรข้ามมืออยู่ด้านหลังมือ แทนที่จะอยู่ในตำแหน่งด้านฝ่ามือเหมือนทั่วไป แต่ไม่ถือเป็นความผิดปกติ

pulse on the back of the wrist : an anatomical anomaly of the radial artery which makes the pulse beat felt on the back of the wrist.

反治 (fǎn zhì) : 又称为从治，指顺从病证外在假象而进行治疗，如寒因寒用。

ฝ่าจื่อ : การรักษาด้วยวิธีตรงกันข้าม การรักษาโรคไปในทิศทางเดียวกันกับอาการที่แสดงออกมาภายนอก อันเป็นอาการเทียมของโรค เช่น อาการเย็นใช้ยาเย็น

paradoxical treatment : also called the yielding treatment, namely, treat the disease in line with the outer pseudo-manifestation, such as treating cold with cold drug.

方剂 (fāng jì) : 在辨证立法的基础上，根据组方原则和结构，选择适宜药物组合而成的药方和制剂。

ฟางจี : ตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาที่เหมาะสมตามหลักการจำแนกกลุ่มอาการ เพื่อตั้งหลักเกณฑ์ในการรักษา (เขียนเจินลี่ฟา) และหลักการและโครงสร้างของตำรับยา

formula : prescription and preparation composed of proper medicinals selected based on therapeutic methods with syndrome differentiation and in accordance with the principle and structure of composing formula.

方论 (fāng lùn) : 对方剂的名称、药物的组成配伍、功效主治、用量服法，及药味加减等的论述。

ฟางลุ่น : การอธิบายตำรับยา ประกอบด้วยชื่อตำรับยา ส่วนประกอบ การออกฤทธิ์ สรรพคุณ ขนาดยาและวิธีรับประทาน และการเพิ่มหรือลดขนาดยาในตำรับ

elaboration of formula : elaborating formula in terms of its name, composition, compatibility, function, indication, dosage, administration, and modification, etc.

飞法 (fēi fǎ) : 催气手法之一。针刺入腧穴一定深度后，用刺手的拇指和食指细细捻搓针柄数次，然后张开两指，一搓一放，反复数次，就象飞鸟展翅一样。

เฟียฟา : การกระตุ้นเข็มแบบนกบิน วิธีหนึ่งในการกระตุ้นเข็มเพื่อการเร่งชี โดยใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้จับและหมุนด้ามเข็มตามและทวนเข็มนาฬิกาในองศาเล็ก ๆ สลับไปมาหลายครั้งติดกัน

แล้วปล่อยให้เข็มแทงนิ้วแยกออกจากกันอย่างรวดเร็ว ซึ่งมองดูคล้ายนกกางปีกบิน

wing-spreading method : a method that hastens the arrival of *qi* by repeated manipulations of holding the handle of the needle with thumb and index finger, rotating gently for several times, and then opening the fingers after inserting the needles inserting the needles into certain depth, which likes the bird spreads the wings.

飞腾八法 (fēi téng bā fǎ) : 针灸按时配穴法之一。以 5 天为一取穴周期，根据天干的时间属性选取八脉交会穴进行针灸治疗。

เพ็ญถึงป่าฝ่า : การฝังเข็มที่สัมพันธ์กับเวลาแบบหนึ่ง โดยใช้การคำนวณเวลาแบบเทียบกัน และเลือกใช้จุดปามาเยียวยุ้ยเป็นหลัก การรักษายะเลือกใช้จุดกลุ่มหนึ่งเป็นระยะเวลาประมาณ 5 วัน

method of eight flight : one of point combinations according to the time theory, it is a method of selecting confluence points of the eight vessels in accordance with the time nature of heavenly-stems, with 5 days as the points selection period.

肥胖 (fēi pàng) : 形体臃肿，体重明显增加的表现。

เพ็ญพั่ง : รูปร่างอ้วน การที่ร่างกายอ้วนท้วน และมีน้ำหนักเพิ่มอย่างชัดเจน

overweight : fat and chubby body with apparent weight gain.

肺朝百脉 (fèi cháo bǎi mài) : 肺具有助心行血的生理功能，全身血液通过经脉会聚于肺，经肺的呼吸进行气体交换，再输布于全身。

เพ็ญฉาวไปมา : หลอดเลือดทั้งหลายมีเส้นทางเข้าสู่ปอด ปอดมีหน้าที่ช่วยหัวใจให้เลือดไหลเวียนเลือดทั่วทั้งร่างกาย

ไหลเวียนมารวมกันที่ปอด เมื่อปอดทำหน้าที่หายใจเข้า-ออก (ซึ่งมีการแลกเปลี่ยน) จากนั้นจึงกระจายไปทั่วร่างกาย

lung connecting all vessels : the physiological function of lung for assisting heart in blood promotion; the blood of the whole body converges at lung through vessels, and distributes to the whole body after gas exchange by respiration.

肺开窍于鼻 (fèi kāi qiào yú bí) : 肺的经脉与鼻相连，肺的生理功能与病理变化，可以由鼻反映出来。

เพ็ญไค้เขี่ยหวี : ปอดเปิดทวารที่จมูก เส้นลมปราณของปอดเชื่อมกับจมูก สรีระการทำงานและพยาธิสภาพของปอดจึงสะท้อนให้เห็นได้ที่จมูก

lung opening at nose : the meridian-vessels of lung connect with nose; the physiological function and pathological change of lung can be reflected from nose.

肺脾气虚证 (fèi pí qì xū zhèng) : 肺脾两脏气虚，表现以咳嗽气喘、腹胀便溏、舌淡苔白滑、脉虚等为主的证候。

เพ็ญผิซุวีเจ็ง : กลุ่มอาการซุวีเจ็งของปอดและม้ามพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากซุวีเจ็งของปอดและม้ามพร่อง มีอาการแสดงคือ ไอ หอบ ท้องอืด อุจจาระเหลว ลิ้นซีดมีฝ้าขาวลิ้น ซีฟจรพร่องไม่มีแรง

spleen-lung qi deficiency syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when *qi* of the spleen and lung is deficient, usually manifested by cough, asthma, abdominal distention, loose stool, pale tongue with white slippery coating, and weak pulse.

肺气虚证 (fèi qì xū zhèng) : 肺气虚弱，卫外不固，表现以咳嗽无力、气短而喘、自汗声低、舌淡脉虚等为主的证候。

เพ็ญผิซุวีเจ็ง : กลุ่มอาการซุวีเจ็งของปอดพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากซุวีเจ็งของปอดอ่อนแอ ทำให้การปกป้องผิวหนังอ่อนลง มีอาการแสดงออกคือ ไม่มีแรงไอ หายใจสั้น หอบ เหงื่อออกเอง เสียงพูดค่อย ลิ้นซีด ซีฟจรพร่องไม่มีแรง

lung qi deficiency syndrome/pattern : a pattern arising when lung *qi* is weak and fails to defend exteriorly, usually manifested by powerless cough, shortness of breath, asthma, spontaneous sweating, feeble voice, pale tongue, and weak pulse.

肺肾气虚证 (fèi shèn qì xū zhèng) : 肺肾气虚，摄纳无权，表现以久病咳喘、呼多吸少。动则尤甚，舌淡紫脉弱等为主的证候。

เพ็ญเขินซุวีเจ็ง : กลุ่มอาการซุวีเจ็งของปอดและไตพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากซุวีเจ็งของปอดและไตอ่อนแอ ทำให้หน้าที่ตั้งรับที่เสียไป มีอาการแสดงคือ ไอและหอบเรื่อรัง หายใจออกยาวกว่าหายใจเข้า อาการจะหนักขึ้นเมื่อเคลื่อนไหว ลิ้นสีม่วงซีด ซีฟจรจม-พร่อง-ไม่มีแรง

lung-kidney qi deficiency syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when deficient *qi* of the lung and kidney fails to control and receive, usually manifested by chronic cough and asthma with prolonged exhalation aggravated on exertion, purplish tongue, and weak pulse.

肺肾阴虚证 (fèi shèn yīn xū zhèng) : 肺肾阴液亏虚，虚热内扰，表现以干咳少痰、腰酸遗精、骨蒸潮热、盗汗颧红、舌红少苔、脉细数等为主的证候。

เพ็ญเขินอินซุวีเจ็ง : กลุ่มอาการอินของปอดและไตพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากอินและสารน้ำของปอดและไตอ่อนแอ ทำให้เกิดภาวะร้อนรบกวนภายในร่างกาย มีอาการแสดงคือ ไอแห้งมีเสมหะน้อย ปวดเมื่อยแหว หน้าแกมเคลื่อนไหว ร้อนในกระดูกร่องอก (เต้านม) โทหนกแก้มแดง ลิ้นแดงมีฝ้าน้อย ซีฟจรเล็กและเร็ว

lung-kidney yin deficiency syndrome/pattern : a

syndrome/pattern arising when *yin* fluid of the lung and the kidney is deficient with harassment of endogenous heat, usually manifested by unproductive cough with scanty expectoration, soreness of the lions, nocturnal emission, bone-steaming tidal fever, night sweats and flushed cheeks, red tongue with scanty coating, and rapid fine pulse.

肺司呼吸 (fèi sī hū xī) : 通过肺气的宣降运动，吸入自然界清气，呼出体内浊气的生理功能。

เพ็ชชื้อซู่ซี : ปอดกำกับการหายใจ ปอดมีหน้าที่กำหนดซีในส่วนที่เกี่ยวกับลมหายใจ ซีของปอดมีการเคลื่อนที่แผ่กระจายและมีทิศทางลงสู่เบื้องล่าง เมื่อหายใจเข้า (ซีของปอดลง) จะนำอากาศที่สะอาดเข้ามา และหายใจออก (ซีของปอดแผ่กระจาย) จะนำเอาซีที่ไม่สะอาดออกไป

lung governing respiration : the physiological function of lung in breathing in clear *qi* and breathing out turbid *qi* through dispersing-descending movement.

肺通水道 (fèi tōng tiáo shuǐ dào) : 通过肺气的宣发、肃降，对体内水液的输布、运行和排泄起疏通和调节的作用。

เพ็ชชื้อฮือยู่เต้า : ปอดกำกับการไหลเวียนของน้ำ การที่ซีของปอดมีการเคลื่อนที่แผ่กระจายและผลักดันให้ซีลงสู่เบื้องล่าง จะปรับให้น้ำในร่างกายเกิดการกระจายไหลเวียนและขับออก

lung regulating water-ways : through dispersing, down-sending and purification, lung functions in unblocking and regulating water-fluid distribution, transportation and discharge.

肺为华盖 (fèi wéi huá gài) : 肺在五脏中位置最高，居于诸脏之上，称为华盖。

เพ็ชชื้อเหว่ยหัวไถ่ : ปอดเหมือนหลังคาคลุมอวัยวะอื่น ๆ เนื่องจากในอวัยวะทั้ง 5 ตำแหน่งของปอดอยู่สูงสุด จึงได้ชื่อว่า ปอดเหมือนหลังคา

lung as canopy : lung is located highest in the five viscera, so named canopy.

肺为娇脏 (fèi wéi jiāo zàng) : 肺居高位，外合皮毛，开窍于鼻，与天气直接相通，外邪侵袭均易犯肺而致病。

เพ็ชชื้อเหว่ยเจียวจั้ง : ปอดเป็นอวัยวะที่บอบบาง ตำแหน่งของปอดอยู่สูง สัมพันธ์กับผิวหนังและเส้นขน เปิดทวารที่จมูก และเชื่อมต่อกับอากาศภายนอกโดยตรง เมื่อเสียซีจากภายนอกเข้ามา จูกรานจึงมักส่งผลต่อปอดได้ง่าย

lung as a delicate viscus : due to lung's high location, outward connecting to the skin, opening at nose, direct connecting with sky, lung is easily invaded by external evils.

肺为贮痰之器 (fèi wéi zhù tán zhī qì) : 肺气宣降输布水液，若宣降失常，水液代谢障碍，易见咳嗽、痰多之症。

เพ็ชชื้อเหว่ยจู่ถานจื่อซี : ปอดเป็นอวัยวะที่เก็บเสมหะ เนื่องจากซีของปอดมีการเคลื่อนที่แผ่กระจายและมีทิศทางลงสู่เบื้องล่าง ทำให้น้ำมีการไหลเวียน หากการกระจายและลงล่างผิดปกติจะส่งผลต่อกระบวนการสร้างน้ำและลำเลียงน้ำ ทำให้เกิดอาการไอหอบ มีเสมหะมาก

lung as receptacle of phlegm : the lung *qi* governs water-fluid diffusing, down-sending and distributing; if disorderly in diffusing and down-sending, it could result in water-fluid metabolism disturbance to have the symptoms cough and much phlegm.

肺阴虚证 (fèi yīn xū zhèng) : 肺阴亏虚，虚热内扰，表现以干咳少痰、痰粘不易咯出、潮热盗汗、舌红少津、脉细数等为主的证候。

เพ็ชชื้ออินซู่ยี่เจิ้ง : กลุ่มอาการอินของปอดพร่อง กลุ่มอาการที่เกิดจากอินของปอดพร่อง ทำให้เกิดภาวะร้อนรบกวนภายในร่างกาย มีอาการแสดงคือ ไอน้ำไม่ค่อมมีเสมหะ เสมหะเหนียวยากไม่ค้อยออก ตัวร้อนเป็นพัก ๆ มีเหงื่อลักออก (ตัวร้อน) ลิ้นแดง ค่อนข้างแห้ง ซีพจล็กและเร็ว

lung yin deficiency syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when lung *yin* is deficient with endogenous disturbance of deficiency heat, usually manifested by unproductive cough with scanty sputum, sticky sputum difficult to expectorate, tidal fever, night sweating, red tongue with little fluid, and rapid fine pulse.

肺与大肠相表里 (fèi yǔ dà cháng xiāng biǎo lǐ) : 手太阴肺经与手阳明大肠经相互络属，脏腑相合，使得肺与大肠生理、病理的联系密切。

เพ็ชชื้อหู่ต้าฉางเซียงเบี่ยวหลี่ : ปอดและลำไส้ใหญ่มีความสัมพันธ์แบบเบี่ยวหลี่กัน เส้นลมปราณมือไท่อินปอดและเส้นลมปราณมือหยางหมิงลำไส้ใหญ่ มีความสัมพันธ์คู่กัน (สังกัดและเชื่อมสัมพันธ์) ต่อกัน ทำให้เป็นจั้งคู่ที่คู่กัน ดังนั้นความเกี่ยวข้องในด้านสรีระและพยาธิสภาพย่อมมีผลต่อกันได้

lung and large intestine standing an exterior-interior relationship : lung meridian of hand *taiyin* and large intestine meridian of hand *yangming* connect together, and *zang-fu* organs link mutually. These contribute to the close relationship between lung and large intestine in physiology and pathology.

肺志为忧 (fèi zhì wéi yōu) : 忧易致肺气消耗；肺气虚时，人体对外来非良性刺激的耐受性下降，易产生悲忧的情绪变化。

เพ็ชชื้อจื่อเหว่ยโยว : อารมณ์เศร้าเกี่ยวข้องกับปอด อารมณ์เศร้าจะสลายซีของปอด เมื่อซีของปอดพร่อง หากถูกกระทบทางอารมณ์จากภายนอก จะทำให้มีความทนทานลดลง จึงมักจะแสดงอารมณ์โศก เศร้าได้ง่าย

lung minds sorrow : sorrow easily consumes lung-*qi*; when lung-*qi* deficiency, decreasing toleration for external non-positive stimulus of the body easily

leads to sorrow-grief.

肺主皮毛 (fèi zhǔ pí máo) : 皮毛依赖肺输布的精气以滋养和温煦; 皮毛的散气与汗孔的开合也与肺之宣发功能关系密切。

เพ็ญจุ่มเหมา : ปอดกำกับผิวหนังและเส้นขน ผิวหนังและเส้นขนต้องอาศัยจิงที่ปอดกระจายมาหล่อเลี้ยง และทำให้เกิดความอบอุ่น การกระจายที่ผิวหนังและการเปิด-ปิดของต่อมเหงื่อจะสัมพันธ์กับการกระจายและการเคลื่อนลงสู่เบื้องล่างของขี้อุดเป็นอย่างมาก

lung governing skin and (body) hair : skin and (body) hair depend on essence-qi distributed by lung for nourishment and warming; qi dispersing of skin and (body) hair and opening-closing of sweat pore are closely related to lung diffusing.

肺主气 (fèi zhǔ qì) : 肺具有主司、调节呼吸之气和主一身之气的生理功能。

เพ็ญจุ่มชี : ปอดกำกับขี้อุด ปอดมีหน้าที่ควบคุมและปรับขี้อุดของการหายใจและขี้อุดทั้งหมดของร่างกาย

lung governing qi : the physiological function of lung in governing and regulating respiration qi and whole body qi.

肺主肃降 (fèi zhǔ sù jiàng) : 肺气具有清肃向下通降的运动形式, 表现为吸入清气, 调通水道, 下输津液, 会聚血液的作用。

เพ็ญจุ่มเจียง : ปอดกำกับขี้อุดให้เคลื่อนลงสู่เบื้องล่าง รูปแบบการเคลื่อนไหวของขี้อุดมีทิศทางลงสู่เบื้องล่างและชำระล้างให้เกิดความสะอาด โดยแสดงออกทางหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ การหายใจนำอากาศที่สะอาดเข้ามา กำกับทางเดินของน้ำ ทำให้จิงเยไไหลลงสู่ส่วนล่าง และทำให้เลือดไหลมารวมกัน

lung governing purification and down-sending : lung qi has the movement of purification and down-sending, manifested as functions in clear qi inspiration, water-way regulation, fluid-humor downward transportation and blood accumulation.

肺主宣发 (fèi zhǔ xuān fā) : 肺气具有向上升宣、向外布散的运动形式, 表现为排出浊气, 宣通皮毛, 宣散卫气, 输布津液与血液的作用。

เพ็ญจุ่มชวียนฟา : ปอดกำกับการแผ่กระจายขี้อุด ขี้อุดจะเคลื่อนที่ขึ้นเบื้องบนและแผ่กระจายออกสู่ภายนอก ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากการหายใจออกนำอากาศที่ไม่สะอาดออกไป ช่วยให้การแผ่กระจายของขี้อุดและการไหลเวียนของจิงเยและเลือดบริเวณผิวหนังเป็นไปได้ดี

lung governing diffusion : lung qi has the movement of upward and outward ascending and diffusing, manifested as functions in turbid-qi discharge, skin dispersing-unblocking, nutrient-defense-aspect dispersing and blood-fluid distributing.

肺主治节 (fèi zhǔ zhì jié) : 肺气具有调节气机、呼吸、血行、津液运行的生理作用。

เพ็ญจุ่มจื่อเจี๋ย : ปอดมีหน้าที่ควบคุมกำกับ ปอดมีหน้าที่ปรับขี้อุดของการหายใจ การไหลเวียนของเลือด และการไหลเวียนของจิงเย

lung governing management and regulation : the physiological function of lung qi in regulating qi movement, respiration, blood flow and fluid-humor circulation.

分服 (fēn fú) : 药物分数次服用。

เฟินฝู : การแบ่งยารับประทานในหนึ่งวันเป็นหลายครั้ง

take in several doses : to be taken separately in certain doses.

风关 (fēng guān) : 位于小儿食指第一节, 掌指横纹至第二节横纹间。

เฟิงกวน : ตำแหน่งข้อแรกของนิ้วชี้เด็กเล็ก ตำแหน่งที่นิ้วชี้ตรงข้อนิ้วโป้งฝ่ามือซึ่งอยู่ระหว่างรอยข้อต่อข้อนิ้วแรกและรอยข้อต่อข้อนิ้วกับฝ่ามือ

wind bar : the proximal segment of the children's index finger, between etacarpophalangeal cross striation and the second cross striation.

风寒犯肺证 (fēng hán fàn fèi zhèng) : 风寒侵袭, 肺卫失宣, 表现以咳嗽、痰稀白、恶风寒、苔白、脉浮紧等为主的证候。

เฟิงห่านฝานเฟยเจิ้ง : กลุ่มอาการลมเย็นคุกคามปอด กลุ่มอาการที่เกิดจากลมเย็นเข้าสู่อุดทำให้ปอดสูญเสียความสามารถในการกระจาย มีอาการแสดงออกคือ ไอ เสมหะมีสีขาวใส กลั้วลมเย็น ลิ้นมีฝ้าขาว ชีพจรลอยและตึงแน่น

wind-cold assailing the lung syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when invasion of external wind-cold pathogens makes the lung fail to disperse, usually manifested by cough, thin and white sputum, aversion to wind-cold, white tongue coating, and floating tight pulse.

风气内动 (fēng qì nèi dòng) : 疾病发展过程中, 阳盛或阴虚不能制阳, 阳升无制, 出现动摇、眩晕、抽搐等类似风动的病机变化。

เฟิงชีเนียดิ่ง : ลมเคลื่อนไหวอยู่ภายในร่างกาย กลไกการเปลี่ยนแปลงของโรค ในช่วงพัฒนาการของโรค เมื่อหยางมีมากหรืออินพร่องจนไม่สามารถควบคุมหยาง ทำให้หยางสูงขึ้นโดยปราศจากการควบคุม มีอาการสั่นไหว วิงเวียน หรือเกร็งกระตุกและอาการอื่น ๆ ที่มีลักษณะเหมือนกับการเคลื่อนไหวของลม

wind stirring inside : the pathological change of yang-exuberance or yin-deficiency failing to inhibit yang and yang ascending without control during disease developmental process which leads to the wind-resembling signs and symptoms such as tremor, vertigo and dizziness, convulsion.

风热犯肺证 (fēng rè fàn fèi zhèng) : 风热侵袭, 肺卫失宣, 表现以咳嗽、发热微恶风、咽喉疼痛、舌尖红。苔薄黄。脉浮数等为主的证候。

เฟิงร้อฟั้นเฟ้ยเจิง : กลุ่มอาการลมร้อนคุกคามปอด กลุ่มอาการที่เกิดจากลมร้อนเข้าสู่ปอดทำให้ปอดเสียความสามารถในการกระจาย มีอาการแสดงออกคือ ไอ เป็นไข้ กลั้วลมเล็กน้อย เจ็บคอ ปลายลิ้นแดงมีฝ้าเหลืองบาง ซีพจรรลยและเร็ว

wind-heat invading the lung syndrome/pattern : a syndrome/pattern arising when invasion of external wind-heat pathogens makes the lung fail to disperse, usually manifested by cough, fever and slight aversion to wind, sore throat, reddened tip of the tongue with thin yellow coating, and rapid floating pulse.

风为百病之长 (fēng wéi bǎi bìng zhī zhǎng) : 风邪为外感病邪的先导, 寒邪、湿邪、热邪、燥邪等病邪多依附于风邪而侵犯人体。

เฟิงเวหายี่ไปบึงจื่อจ่าง : ลมเป็นบ่อเกิดแห่งโรค บัจจัยก่อโรคภายนอก ได้แก่ ความเย็น ความชื้น ความร้อน และความแห้ง ล้วนอาศัยลมเป็นตัวนำพาเข้าสู่ร่างกาย

wind being primary pathogen : the wind pathogen is the guide of the external diseases. The pathogens of coldness, dampness, heat and dryness which invade the human body are always along with the wind pathogen.

风邪 (fēng xié) : 具有轻扬开泄、善动不居等特性的外感病邪。

เฟิงเสีย : บัจจัยก่อโรคจากภายนอกที่เกิดจากลม มีลักษณะเด่นคือ เมา ลอย เป็ด ระบาย เคลื่อนไหวไม่หยุด

wind pathogen : an external pathogen characterized by ascending, dispersion, movements and non-motionlessness.

风性开泄 (fēng xìng kāi xiè) : 风邪致病常使人皮毛腠理疏泄开张, 表现为汗出、恶风等症。

เฟิงซิงไคเซี่ย : คุณสมบัติของลมทำให้รูขุมขนบนผิวหนังเปิดออก ลมซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดโรค มักจะทำให้ผิวหนังและรูขุมขน

เปิดออก มีอาการแสดงคือ มีเหงื่อออก กลั้วลม

wind pathogen being characterized by opening-dispersing : the wind diseases commonly leads to the dispersion and opening of the skin-hair and the interstices, with the symptoms such as sweating and aversion to wind.

风性善行数变 (fēng xìng shàn xíng shù biàn) : 风邪致病具有病位游移, 发病迅速、变化无常的致病特性。

เฟิงซิงซ่านสิงซั่วเวี่ยน : คุณสมบัติของลมทำให้ตำแหน่งของโรคเปลี่ยนแปลงได้ ลมซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดโรค มักจะทำให้ตำแหน่งของโรคย้ายที่ได้ การเกิดโรคเร็ว และมีการเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติ

wind being mobile and changeable : the pathogenic characteristics of the wind diseases in the movable disease locations, the rapid morbidity and the changeable situation.

风性主动 (fēng xìng zhù dòng) : 风邪致病多具有抽搐、震颤、角弓反张等动摇不定的临床表现。

เฟิงซิงจู้ตั้ง : คุณสมบัติของลมคือการเคลื่อนที่ ลมซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดโรค มักแสดงอาการทางคลินิกคือ ชักกระตุก อาการสั่น อาการเกร็งหลังแอ่น โยกเอวไป-มา

characteristic of wind being mobile : the flexuous clinical manifestation of the wind diseases mainly in convulsion, tremor, opisthotonos.

风淫证 (fēng yín zhèng) : 感受风邪, 表现以恶风、发热、汗出、头身疼痛、皮肤瘙痒、脉浮等为主的证候。

เฟิงอินเจิง : กลุ่มอาการเจ็บป่วยที่เกิดจากลมภายนอก กลุ่มอาการที่เกิดจากลมภายนอกกระทำต่อผิวหนังส่วนนอกชั้นตื้นของร่างกาย มีอาการแสดงคือ กลั้วลม ตัวร้อน เหงื่อออก ปวดตามศีรษะและร่างกาย คันตามผิวหนัง และซีพจรรลย

external wind syndrome/pattern : a pattern caused by invasion of external wind pathogen to the skin and meridians and collaterals, usually manifested by aversion to wind, fever, sweating, headache and pain throughout the body, pruritus, and floating pulse.